

Greep op oud onroerend erfgoed

Amsterdams Stadsblad 13-3-2008

Wethouder Tjeerd Herrema en de gemeenteraad willen dat de centrale stad kan bepalen welke gebouwen op de monumentenlijst worden geplaatst. Nu ligt die bevoegdheid bij de stadsdelen en die verlenen vaak makkelijker een sloopvergunning.

De laatste dagen van de Pius X-kerk in Slotervaart zijn geteld. Een vervallen, maar mooi gebouw is het. Het staat echter in de weg, want er moet een schoolgebouw komen. Twee weken geleden verleende het stadsdeel daarom een sloopvergunning. Drie betrokken partijen zaten op één lijn: het bisdom Haarlem (de voormalige eigenaar), woningcorporatie de Alliantie die de kerk kocht, en de vergunningverlener stadsdeel Slotervaart. Alleen de wethouder van de centrale stad, Tjeerd Herrema, was tegen sloop van de naoorlogse kerk.

„Mijn inzet was behoud,” zei Herrema deze week bij een commissievergadering, „Ik had echter geen bevoegdheid om er doorheen te akkeren. Het is jammer, maar ik heb geconcludeerd dat de andere partijen er een andere mening er op nahielden.” Herrema vindt het merkwaardig dat hij niet meer kan doen om het gemeentelijk historisch erfgoed te beschermen. „Het specifieke historische belang van dergelijke gebouwen overstijgt het buurtbelang,” zo zei hij.

De gemeenteraad was het met die opstelling roerend eens. Herrema zal daarom binnenkort de raad een notitie voorleggen waarin hij een oplossing voor de situatie voorstelt. De Pius X-kerk staat op de onlangs gepubliceerde lijst van honderd belangrijkste naoorlogse bouwwerken. Die nominatie biedt dus weinig garantie voor behoud. Plaatsing op een monumentenlijst zou wat dat betreft een betere bescherming bieden.

De gemeente werkt momenteel ook aan een zogenaamde ‘waardenkaart voor Nieuwwest’, die op 1 juli gereed moet zijn. Omdat er een grootscheepse stedelijke vernieuwing gaande is in dat gebied, dreigen veel cultuurhistorisch belangrijke gebouwen tegen de vlakte te gaan. De waardenkaart moet dat een halt toeroepen.

Maar het is nog lang geen 1 juli, en in de tussenliggende tijd wordt een aantal panden die wel op de eerder genoemde Top 100 staan ernstig met sloop bedreigd. De gemeenteraad wilde daarom dat Herrema een sloopverbod instelt in die tussenliggende periode. Zover wilde Herrema echter niet gaan. Het zou teveel energie kosten om de jarenlange onderhandelingen die aan sloop voorafgaan nog te kunnen onderbreken, zo stelde hij. Die energie wil de wethouder liever steken in behoud van gebouwen die nu nog niet door de sloophamer worden bedreigd.

Tijdo van der Zee